№ 49 მარტი 6, ოთხშაბათი 1891 მარტი 6, ოთხშაბათი № 49

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲦᲘᲠᲘᲡ

თვე	მან.	კ.	თვე	მან.	კ.
12	10	—	6	6	—
11	9	50	5	5	50
10	8	75	4	4	75
9	8	—	3	3	50
8	7	25	2	2	75
7	6	50	1	1	50

ცალკე ნომერი —ერთი შაური

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡ დასაკვეთად და კერძო განცხადებათ დასაბეჭდად უნდა მიმართონ: თბილისს რედაქციის კუთხეში, ხაშალის ქუჩა, თ. ვარანკოვის ძეგლის პირდაპირ, თავ. გრუზინსკის სახლებში. შერა-კი ოხვრის ბ მარტ ლეონ ალ. გადაოვ'ის კანცელარიას სთავად- ხნ ურო ბარ.ის სახლებში სასახლის ქუჩაზედ.

ფასი: განცხადებისა: ₹ვიულგერ ვი სტრიქონი რვა კაპეიკი.

1877--1891 საპოლიტიკო და სალიტერატურო გაზეთი 1877—1891

სოლომონ ზაალის-ძე ეიფანი თავისის ბიძაშვილებით გულითადის მწუხარებით აუწყებს ნათესავთა, ნაცნობთა და პატივის-მცემელთა გარდაცვალებასა ქალაქს ელადიკავკაზში ძმისა თავისისა დეისტვიტელნი სტატსკი სოვეტნიკის მიხეილ ზაალის-ძის ᲧᲘᲤᲘᲐᲜᲘᲡᲐᲡ, რომლის გვამსაც მოასვენებენ დასასაფლავებლად ტფილისს, დიდუბის ეკკლესიაში. დღე დასაფლავებისა ცალკე იქნება გამცხადებული.

(2—1)

ᲘᲕᲔᲠᲘᲐ

გამოვა 1891 წელსაც იმავე პროგრამით, როგორც აქამდე.

ᲕᲘᲡᲐᲒ ᲭᲣᲠᲣ ᲓᲐᲘᲙᲕᲔᲗᲝᲡ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘ ᲐᲛ 1891 ᲬᲚᲘᲡᲗᲕᲘᲡ, ᲛᲘᲰᲛᲐᲠᲗᲝᲡ:

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ: ა) თითონ რედაქციას, ნიკოლოზის ქუჩაზედ, ეარანცოვი-ძეგლის პირდაპირ, თ. გრუზინსკისეულს სახლებში, № 21; ბ) „ქართველთა-შორის წერა-კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიის, სასახლის ქუჩაზედ, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკის ქარავსლის გალერეაში

ᲢᲤᲘᲚᲘᲡᲐᲜ ᲒᲐᲠᲔᲓ ᲛᲘᲪᲔᲛᲐᲜᲗᲐ ᲣᲜᲓᲐ ᲓᲐᲬᲔᲠᲔᲜ ᲒᲐᲖᲔᲗᲘᲡᲐ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒᲘᲡ ᲛᲘᲡᲐᲛᲐᲠᲗᲘ:

Въ Тифлисъ. Въ редакцію газеты „ИВЕРІЯ“.

რედაქცია ამასთანავე აცხადებს, რომ იგი გაზეთის გაგზავნის გამო პასუხის მგებელ იქნება მარტო იმ სელის-მოწერთა წინაშე, ვინც გაზეთის დაკვეთისთვის შესაბამ ფულს პირდაპირ რედაქციაში და ან „წერა კითხვის გამავრცელებელ საზოგადოების“ კანცელარიაში წარმოადგენს, ანუ გამოგზავნის.

გაზეთის ფასი დაბეჭდილია გაზეთის სათაურშივე, ხოლო სრული პირობანი გაზეთის დაკვეთისა გამოცხადებულია უკანასკნელს გვერდზედ.

ᲐᲮᲐᲚᲘ ᲐᲛᲑᲐᲕᲘ

*** დღეს განსვენებულის მისეულ ზაალის-ძის ეიფანის ძმა და ბიძაშვილები გამემზადენენ ტფილისიდამ კავკაზს, მიცვალებულის გვამის წამოსასვენებლად. ამათ განზრახული ჰქონდათ, რომ გვამი მიცვალებულისა თავის მამულში, ქვეშფეთში დასაფლავებიათ, მაგრამ როგორც ლეპეშიდამ სჩანს, განსვენებულის სურვილი ისა ყოფილა, რომ ტფილისში დიდუბის ეკკლესიის გალავანში იქმნას მისი გვამი დასაფლავებული.

*** ქალაქის გამგეობამ დაამზადა მოხსენება საბჭოსადმი წარსულის წლის შემოსავალ გასავლის ანგარიშის შესრულების შესახებ. 12 მარტს 1890 წ. საბჭოს მიერ დამტკიცებულის აღრიცხვით, შემოსავალი იყო ნაანგარიშევი 705.348 მან. და გასავალი—729.020 მან., ასე რომ ხარჯი აღემატებოდა შემოსავალს 23.672 მანეთით და აი რომელი წყარო იყო ნაჩენები ამის შესავსებლად: ა) პირველის საობლიგაციო სესხიდამ 13.247 მან. და 50 კაპ. ბ) იმ ფულიდამ, რომელიც მისაღები ჰქონდა ქალაქს ხაზინისაგან კოლუბანსკების მიწისა—10.424 მან. და 50 კაპ

ამას გარდა, ამავე 1890 წელში გადმოიყოდა კიდევ ისეთი ხარჯი, რომელიც წინა წლებში უნდა დახარჯულიყო, სულ 134,000 მან. და 28 კაპ. და ამისი შესავსებელი ფული-კი სულ გადმოიყოდა 7,635 მან. და 73 კაპ. 21 მაისს იმავე 1890 წ. საბჭომ ესე დაადგინა: „ის ხარჯი, რომელიც არ შესრულებულა, ამ 1890 წლ. კრედიტს მიემატოს; ამასთანავე ნება მიეცეს ქალაქის გამგეობას 1890 წლის ხარჯთ-აღრიცხვის შესავსებლად მოიხმაროს გადარჩენილი ფული და ის ფული, რომელიც უნდა შემოვიდეს ანგარიშით.“

1890 წლის განმაელობაში საბჭომ რამდენჯერმე კიდევ დაადგინა ისეთის ხარჯის წარმოება, რომელიც ნაანგარიშევი არ იყო ამ წლისთვის, სულ 16.076 მან. და 28 კაპ. საიდამ უნდა ეშოვნა ეს ფული გამგეობას, საბჭოს არ უჩენენია წყარო.

მაშასადამე, 705.348 მან. შემოსავლიდამ უნდა დახარჯულიყო:

ა) ანგარიშით. . .	729.020	მ.
ბ) ანგარიშს გარეთ.	16.076 „	28 „
გ) წინა წლისა . . .	137.000 „	28 „
სულ	879.096 „	56 კ.

მოსალოდნელი შემოსავალი სულ რომ შემოსულიყო, დეფიციტი ექ�ბოდა ქალაქს სულ 173,748 მან. და 56 კაპ. და ამის შესავსებელი იყო:

ა) პირველის საობლიგაციო სესხიდამ	13.247	მ. 50 კ.
ბ) 1889 წლიდგან დარჩენილი ფული. .	7.635 „	73 „
გ) ხაზინისაგან კოლუბანსკის მიწებისა.	10.424 „	50 „
დ) გადარჩენილი ფული	2.246 „	01 „
სულ .	33.553 „	74 „

ნამდვილად შემოვიდა-კი 20.883 მან. და 23 კაპ., ასე რომ 1891 წლის 1-ლ იანვრისათვის, წინა წლებითურთ სულ დეფიციტი უნდა შემდგარიყო 153.865 მან. და 33 კაპ., მაშინ როდესაც დეფიციტი გამოვიდა 161.884 მან. და 74 კაპ., ე. ი. 9.019 მან. და 38 კაპ. მეტი.

მაშასადამე 1891 წელში გამგეობას ჰქონდა, ერთის მხრით შესავსებელი ფული—174.428 მან. და 08 კაპ., მეორესა—თანხა 1890 წლისა—10,297 მან. და 36 კაპ. და დარჩენილი ფული წინა წლებისა 2.246 მ. და 01 კაპ., სულ 12.543 მან. და 37 კაპ.

ყველაზედ მეტი ქალაქს ჰმართებს ძველი ხარჯი პოლიციის მოხელეთა შენახვისა 1889 და 1890 წწ. ამ ვალის გადახდა ჯერ ხანად შეჩერებულია საფინანსო მინისტრის განკარგულებით იმ დრომდე, სანამ გამორკვეული არ იქნება, რამდენი აქვს ვალი ქალაქს. ამასთანავე საბჭომ იშუამდგომლა, რომ 140 ათასი მანეთი პოლიციის ძველი ხარჯი 15-ის წლის ვადით განაწილდეს იმ პირობით, რომ 14 ათას მანეთი ეძლიოთ წელიწადში და თანეზედ 5% მიეცესთ. თუ ეს სათხოვარი საბჭოსი 1891 წლის განმაელობაში არ აღსრულდა, ქალაქმა უნდა გადაიხადოს მხოლოდ 27,510 მან. და 99 კაპ., ხოლო, თუ საკეთილოდ დაბოლოვდა ეს სათხოვარი, იმ შემთხვევაში 35,884 მან. და 71 კაპ., ეს ვალი უნდა გადაიხადოს ქალაქმა იმ ფულიდამ, რომელიც მისაღები აქვს მთავრობისაგან მთავარ-მარბენალის სასახლის დასაფასებელი ფული წარსული წლებისა. სანამ ეს ფული არ შემოუვა ქალაქს, ყველა გადასახადი ფული ისევ ვალად უნდა გადმოიწეროს ამ 1891 წელშიო.

*** ამას წინად ჩვენს გაზეთში მოხსენებული იყო, რომ საეკლესიო წიგნების ბეჭდვა ტფილისში მოხდება და არა მოსკოვში, როგორც ამის გამო საზოგადოებაში ხმა იყო გავრცელებულიო. გამოდგა, რომ საეკლესიო წიგნების ბეჭდვა ტფილისიდამ მართლა მოსკოვში გადაუტანიათ. გუშინდელს „Нов. Обозр.“-იეს № -ში ბ-ნი ხელაძე სწერდა, რომ მე ესთხოვე ეისაკ ჯერ იყო, გადმოეცათ ჩემთვის საეკლესიო წიგნების ბეჭდვა, მაგრამ ეური მიეიღე, რადგანაც უკვე გადაუწყვეტიათ, რომ ასეთი წიგნების ბეჭდვა მოსკოვში უნდა მოხდესო. ყურადღების ღირსია ის გარემოებაო, განაგრძობს ხელაძე, რომ ადგილობრივე უმაღლესს სასულიერო მთავრობას ამ საქმეში არაფითარი მონაწილეობა არ მიუღია, არამედ ყოველიე ეს უშინდეს სინოდს გადაუწყვეტია იმერეთის ერთის დეკანოზის მოხსენებით. საჭიროა ეიკოდეთ ვერ შეიძლებს გაზეთი „მწყემსი“, რომ ქართველ სზოგადოებას ამ საქმის გარემოება დაწერილებით აუწყოსო.

ენახოთ, „მწყემსი“ ამ საკითხს რა პასუხს გასცემს.

*** ჩვენ ენახეთ ერთი რუსული ისტორიული წიგნი, სახელდობრ: „ისტორია სპარსეთის შაჰის შაჰ თამაზ ქული ხანისა „ფრანგულად დაწერილი და ფრანგულიდამ რუსულად ნათარგმნი და დაბეჭდილი 1790 წ. წიგნში ბევრი სხვა-და-სხვა ცნობაა საქართველოს შესახებ. აწერილია ტფილისი დაწერილებით, საქართველოს ქალაქები, ქართველი მხედრები, მათი ზნე ჩვეულებანი და სხვანი. ერთ ალაგას მოხსენებულია შემდეგ: „ზოგნი ამბობენ, რომ შაჰ თამაზ ყული ხანის მამა იყო ქართველი თავადიო, რომელმაც თავის თავი თავის ქვეყნისთვის დასდოო! პირველ ხანში, როცა ეს თავადი გაპირებაში იყო, ცაღისტანს ეკედლებოდა და საქართველოში ეძებდა ბინასაო“ მეორე ალაგას:—ესეინ შაჰის ქალი თუმცა კახეთი მიწითაც მდიდარია და ტყითაც, მაგრამ კახელი კაცი მაინც სიღარიბეს ეჩივის და ვერას აღნობს თავის უცოდინარობით ვერც ტყეს და ვერც მიწას; რაც თავის თავად გამოსდნება, იმითაა კმაყოფილი; ამ შემთხვევაში, სიტყვას „გამოდნობა“ ადგილი არც-კი აქვს. თავის დღეში კახეთის სახნავი მიწა სასუქს ვერა ჰნახავს, მაგრამ იმდენად მსუქანი და მაღლიანია, რომ სხვა კუთხეებსაცა ჰკვებავს პურით და სიმინდით.

ამასაც თავი დაეანებოო და მარტო ისა ესთქვათ, რასაც ბუნება მზად იძლევა, მხოლოდ ხელი მოატანე და ჩამოართვი: ისიც საკმარისია ნახევარ კახეთის შესანახად. ჯერ თუნდ დავასახელებ კანაფს ველურად მოსულს დაწყებული ბირამყარადამ კაბლის ბოლომდე, 30—40 ვერსის სიგრძეზე, კანაფია მოსული, იმით არაკინ არა სარგებლობს, არამედ შიგ ტურები იმალებიან და ალაზანში, ალაზნის პირად ნალაფის კამეჩის ფეხი ჰლეწავს, ამტვერებს, აფუჭებს.

კახეთში ბევრს ინახავენ ოთხ-ფეხს საქონელს: ღორს, ცხვარს, კამეჩს და ბულია „ოქროს ფოთლად“. მაგრამ საეალალო და სატირელი ის არის, რომ ეს ოქროს ფოთოლი უპატრონოდაა დარჩენილი, თითქოს სანაგვეზე გადაგდებული, ვერავინ სარგებლობს იმით, ანუ უკეთ რომ ესთქვათ, ვერცვინ-კი ამჩნევს არის სადმე, თუ არა. კახელი კიდეეც ემდურება თავის მდიდარს მხარეს, რატომ კიდეე მეტს არ მაძლევს მამულ-დედული მზა-მზარეულად, ჩემს გაურჯელადაო. სად არის კაცი რომ უპასუხოს ამ ახირებულს ადამიანს: სჯობდა რომ ეგრე უხეი და მადლიანი არ იყოს კახეთი, სჯობდა შენთვის, ჩემო ძმაივ, რადგან მაშინ უფრო გაახელიდი თავალებს, გამოიეხეზლებდი, დასუბიმავდი ეონებისა და მკლავის ძარღვებს. კახელმა არ იცის თავის მიწაწყლის ფასი და ძალა, მისი მნიშვნელობა, არ იცის იმიტომ, რომ სხვა ქვეყნებს არ იცნობს, სხვისა ჯოჯოხეთი სამოთხედ ეჩვენება და სამოთხეკი, სადაც სიცოცხლითვე ღმერთს დაუმკვიდრებ-დაუფუძნებია, ჯოჯოხეთად; არ იცის რამდენის განათლებულ ერთა უცხოელის თვალი და გული ეფოფინება კახეთს.

რით გინდათ მდიდარი არ იყოს კახეთი! ყველაფრით მდიდარია, ხოლო ლატკაკა ენერგიით, გამრჯელობით. კაცები, მხარ-თვალზე წამოწოლილნი, იმის სმა-ჭამას უნდებიან, რასაც ბუნება მზად იძლევა და დედაკაცები კიდევ კეკის ღეკას. ღანძილობას და ზღმარტლობას თუ გასცილდებიან თავის ეზოს, თორემ დანარჩენს დროს ნაკარში უწყვიათ ფეხები. ძველი ხელობა ქართველის ქალისა აქ ამოფეზვრილა, თითო ოროლას თუ შეჰხვდებით გლეხთა დიაცს, რომ აბრეშუმის ჭიას უელიდეს; ხალიჩის და შალების ქსოვას ნუ ეიტყვით; დანარჩენმა ნაწილმა არაფერი იცის და არც არაფერს აკეთებს. აბრეშუმის კეთება თანდათან უფრო ფეხს იკიდებს, ჩვენდა სასიამოვნოდ, კეთილ ობილთა ოჯახებში, ეხლა ძლიეს შეუგნიათ იმათაც, რომ ეს ორსამ ნაირად სასარგებლო ხელობაა და სასარგებლო გასართობი, უმჯობესი ქალალდის თამაშობაზე და თვალებზე ცრემლის მომგვრელს მთქნარებაზე...

ᲤᲔᲚᲔᲢᲝᲜᲘ

ᲡᲘᲧᲕᲐᲠᲣᲚᲘ

შენმა სურვილმა დამლია,
შენზე ფიქრმა და სეედამ;
ᲨᲝᲠᲘᲡ ᲧᲐᲡᲚᲐᲛ, ᲮᲨᲘᲠᲐᲓ ᲒᲐᲧᲠᲐᲛᲐ,
გულის თვალებით ხედვამა:
მოოცებს შენი გამზდელი,
ვინც შენ გაგზარდა დედამა...
კარგი ხარ, აღარც კარგი ხარ,
მე გულს მაწეხარ ნისლადა.
მინდა რომ მძულდე, მოგშორდე,
გულზე მობმული ღვიძლადა,
მაგრამ ᲢᲧᲣᲚᲐᲓ ᲔᲪᲝᲜᲔᲑᲐᲠ,
ᲔᲠᲗ ᲔᲫᲚᲔᲓ ᲨᲔᲩᲔᲕᲣᲚᲘ ᲒᲠᲫᲝᲜᲑᲐᲡᲐ.
მთელის ხმელეთის სწორი ხარ,
ვინ მიზამს შენოდნობასა.
ვინა სთქვა: „ტრფობა ბერდება
და სატრფიალო საგანი!
ᲧᲜᲬᲣᲚᲘᲡᲐ ᲔᲕᲐᲚᲡ ᲓᲐᲘᲡᲮᲐᲛᲡ,
ᲬᲐᲛᲬᲛᲔᲑᲘᲜ ᲪᲠᲘᲛᲚᲘᲡᲐ ᲜᲐᲜᲐᲜᲘ,
ᲪᲠᲘᲛᲚᲘᲗᲘᲗ ᲜᲐᲡᲣᲠᲕᲘᲚᲔᲒᲘᲗ!
დრო რა გაიელის და ხანი“.
ᲪᲝᲪᲮᲚᲐᲚᲘ ᲞᲘᲠᲥᲕᲔ ᲓᲐᲛᲘᲛᲐᲠᲮᲔᲗ,
დამხურეთ მიწის საბანი,
თუ ჩემს შენდამო სიყვარულს
დაეკლოს ერთი ცვარია.
თუმცა რაკ პირველად გნახე,
მას შემდეგ კარგა ხანია;
ᲪᲝᲪᲮᲚᲐᲚᲘ ᲨᲔᲜᲐ ᲛᲧᲣᲠ ᲒᲣᲚᲖᲔ ᲔᲐᲠᲓᲚ
თუ ᲔᲐᲓᲐᲠᲘ, თუ ᲓᲐᲠᲘᲐ;
ᲡᲐᲧᲚᲐᲕᲘᲗ ᲨᲔᲜᲖᲔ ᲔᲘᲧᲠᲔᲑᲘ,
ᲨᲔᲜᲒᲜᲘᲗ ᲔᲘᲪᲝᲪᲮᲚᲡᲐ ᲛᲙᲔᲓᲐᲠᲘᲐᲗ!

ᲒᲐᲯᲐ-ᲛᲣᲨᲕᲔᲚᲐ

◆◆

ᲙᲐᲮᲔᲗᲘᲡ ᲐᲛᲑᲔᲑᲘ

(წერილი კახეთიდამ)

კახეთი ისე არა დროს არ არის ლამაზი სანახავი, როგორც გაზაფხულზე, მაშინ, როდესაც ტყე ახლად იმოსება მწვანით, ეაზი ილეიძების, პოეტის თქმისა არ იყოს, „სტირის“,—მინდერები აღაღანდება მწვანედ და სახე არეული, ამრეზილი, ადრტენენებული, ბოღმა ყელში მოსული ალაზანი ბუტბუტით აფეზზლებს კახეთის მიდამოს. გაზაფხული ხომ ბეჩავს, მწარს ქვეყანასაც დაამშვენებს ხოლმე, განაღამც კახეთს, რომელიც ყოველ დროს, ყოველ ჟამს, მადლიანი, ᲨᲜᲝᲘᲐᲜᲘᲐ და არა ᲢᲧᲣᲚᲐᲓ ᲬᲝᲠᲔᲓᲔᲑᲘᲗ

თუმცა კახეთი მიწითაც მდიდარია და ტყითაც, მაგრამ კახელი კაცი მაინც სიღარიბეს ეჩივის და ვერას აღნობს თავის უცოდინარობით ვერც ტყეს და ვერც მიწას; რაც თავის თავად გამოსდნება, იმითაა კმაყოფილი; ამ შემთხვევაში, სიტყვას „გამოდნობა“ ადგილი არც-კი აქვს. თავის დღეში კახეთის სახნავი მიწა სასუქს ვერა ჰნახავს, მაგრამ იმდენად მსუქანი და მაღლიანია, რომ სხვა კუთხეებსაცა ჰკვებავს პურით და სიმინდით.

ამასაც თავი დაეანებოო და მარტო ისა ესთქვათ, რასაც ბუნება მზად იძლევა, მხოლოდ ხელი მოატანე და ჩამოართვი: ისიც საკმარისია ნახევარ კახეთის შესანახად. ჯერ თუნდ დავასახელებ კანაფს ველურად მოსულს დაწყებული ბირამყარადამ კაბლის ბოლომდე, 30—40 ვერსის სიგრძეზე, კანაფია მოსული, იმით არაკინ არა სარგებლობს, არამედ შიგ ტურები იმალებიან და ალაზანში, ალაზნის პირად ნალაფის კამეჩის ფეხი ჰლეწავს, ამტვერებს, აფუჭებს.

კახეთში ბევრს ინახავენ ოთხ-ფეხს საქონელს: ღორს, ცხვარს, კამეჩს და

ქართველ ბატონიშვილს დოუთ (დავეთ) ხანს მისცესო. ეს დოუთ ხანს ერთს ომში თორმეტი ათასი ქართველი ცხენოსა მხედარი ჰყავდაო, რომელთაც ქართველთ მტრები სასტიკად დამმარცხესო. ეს თორმეტი ათასი კაცი ერთხელ ოთხმოც-დაათი ათას კაცს შეებაო.

*** ბ-ნი ზ. ჭიჭინაძე ჰბეჭდავს ვიქტორ ჰიუგოს მოთხრობას „უკანასკნელი დღე სიკვდილთან დასასჯელისა“ თარგმანი სახოკიას მიერ.

*** **სიმეგრელოთ:** ამ ჟამად სამეგრელოში არ არის ისეთი სოფელი, რომ ღამის ქურდ-ბაცაცები არ აწუხებდნენ და ძილსა და მოსვენებას არ უფრთხობდნენ. მეგრელებმა ცოტა ხანს ხელი აიღეს ამ სამარცხვინო საქმიდამ, მაგრამ ახლა ხელ-ახლად დაუბრუნდნენ ძველს გზას. დღე ისე არ დაღამდება და ღამე არ გათენდება, რომ ქურდობისა და აე-კაცობის ამბავი არ გაიგონოთ. აქ სახლი გატეხეს, იქ ხარი მოიპარეს და სხვა-და-სხვა. ეს კიდეე არაფერი იმასთან შედარებით, რაც წარსულ თთვის თებერვლის უკანასკნელს რიცხვებში სოფ. გეჯეთში მოხდა. ერთს ამ სოფლის მკვიდრს თავის ქალისათვის მზითვეი ჭონდა დალაგებულ-დამზადებული და რა-კი ამ მხრით საზრუნავი არაფერი ჭქონდა, სასიძოს ძებნაში იყო გართული, რომ ერთს ღამეს მიუხდნენ ქურდები, თითქო მაყრებიაო, და მზითვეი სრულიად გაიტაცეს.

კარგი იქნებოდა, რომ ამ გარემოებას ვისგანაც ჯერ არს ყურადღება მიექცეოდეს და ღამის დარაჯები მაინც დანიშნებოდეს. ეგეთა ამ ღონის-ძიებამ ცოტაოდნად მაინც ფრთა შეაკეკოს ქურდობას.

*** **ახალსენაკი:** ჩვენს მოწყენილს დაბას ბ-ნი რატილი ეწვია თავის ქალითურთ და 28 თებერვალს გამართა კანცერტი აქაურს სამოქალაქო სკოლის დარბაზში. თუმცა საზოგადოება ნაკლებად დაესწრო, მაგრამ ბ-ნი რატილი ამ გარემოებას არ შეუშინდა და კონცერტი მშვენიერად ჩაატარა და საზოგადოებაც დიდი ნასიამოვნები დარჩა.

*** 4 მარტს ტფილისის სათავად-აზნაურო ქარავსლაში ივან პოლოსოვის სარდფიდგან მოიპარა 80 მანეთად ღირებული ოთხი ხალიჩა ნახჩევნის მცხოვრებელმა კარაპეტ სტეფანოვმა. ქურდი შეიპყრეს, ხალიჩაც უპოვნეს და პატრონს გადასცეს.

*** ამავე დღეს პოლიციის მესამე ნაწილში „ოუენი ნომერში“ ეფრემ შეინს მისმავე მოსამსახურემ მოარბია 308 მანეთი და ოქროს საათი მოჰპარა. ქურდს დაეძებენ.

ქალაქის საგზო

(4 მარტის ცრეა)

ორშაბათის კრება ქალაქის საბჭოსი ბევრის მხრით იყო საინტერესო.

ღამის რეა საათზედ არა თუ მთელი აიკანი საბჭოს დარბაზისა, არამედ ყველა ტალან-დერეფნები—ასე იფიქრეთ—კიბეებიც-კი საესე იყო ხალხით, რომელიც მოსულიყო ამ ღამის კრებაზე დასასწრებლად. რა თქმა უნდა, ამოდენა ხალხი მხოლოდ ერთმა საგანმა მიიზიდა და ეს საგანი იყო ქალაქის თავის არჩევანი.

წინა პირველად წაკითხულ იქმნა წარსულის კრების ოქმი და ამას შემდეგ თავსჯდომარემ, ბ-ნმა იზმაილოფმა გამოუცხადა ხმოსანთ, რომ ეხლა უნდა შეეუდგეთ ქალაქის თავის არჩევანსა და ინებეთ ბარათებით დასაწერელება კანდიდატებისაო. 65 ხმოსანი იყო ორშაბათის კრებაზე და ამათ დაასახელეს კანდიდატებად: ბ. ს.—ძე იზმაილოფი 28 ხმითა, ნ. დ.—ძე ზუბაღოფი—8 ხმ., გ. გ.—ძე კვანტულოვი—3 ხმ., თავ. ნ- ს.—ძე ავდუთინსკი-დოდეორეფი—5 ხმ., მ. ს.—ძე შაჰპარონიანცი—3 ხმ., შემდეგნი 8 კაცი—თავ. ს. ზ.—ძე ჩოდოფაშვილი, ბ-ნნი ბეკანოფი, ხატისოფი, ს. სარაჯიშვილი, ბუდდანოფი, ბაბისოფი, მ. თამამშეფი და ს. ოთანესიანი—თითო ხმითა. ბ-ნ იზმაილოფს გარდა ყველამ უარი განაცხადა კენჭის ყრისა, და ყუთი დაუდგეს მარტო იმას. როცა ყველამ ჩამოატარა კენჭი, ჯერ კიდეე არ დაეწყოთ იმის ანგარიში,—შენიშნეს, ერთი კენჭი ყუთსს ზეკით დარჩენილიყო. ერთ ხანს კრება იმის ანგარიშს მოუნდა, რა ეუოთთ ამ ოქლად დარჩენილს კენჭსთ. თეით ბ-ნმა იზმაილოფმა ურჩია კრებას: დაეთვალოთ შაეი და თეთრი კენჭები და, რომელიც მეტი აღმოუჩნდეს, ეგ კენჭიც იმას მიეათვალოთო. კრებამ არ ისურგა ამ აზრის შეწუნარება და დაადგინა, კენჭს სულ ნუ ეიანგარიშებთო.

დასთვალეს კენჭები და აღმოჩნდა, რომ ბ-ნ იზმაილოფის ქალაქის თავობა ისურა 31 ხმოსანმა, 32-მა-კი შაეი კენჭი მისცა, ასე რომ ორშაბათის კრებამ ქალაქის თავის ამორჩევის საქმე კიდეე ვერ გათავა.

ბევრს საწყენოდ დარჩა ესეთი შედეგი ორშაბათის კრებისა. უმეტეს ნაწილს ხმოსნებისას ეტყობოდთ, რომ გულ-ნატკენი იყვნენ ასეთის ამბის გამო.

თავსჯდომარემ—ეითომც აქ არაფერიაო—გამოაცხადა მორიგ საქმეების გარჩევა. ხმოსნები არ მოელოდნენ ამას და ითხოვეს კრების გადადება, მაგრამ ბ-ნმა იზმაილოფმა დაიყოლია ხმოსნები და ერთი საგანი მაინც გადაწყვეტინა. ეს საგანი იყო იმ მედროგეებისა და მეპოეოსკეების სათხოვარი, რომლის შესახებ ჩვენ ამ დღეებში ცნობა გვქონდა დაბეჭდილი.

თუმცა ზოგი ხმოსანი იმ აზრისა იყო, რომ მთხოვნელთ მიეცეთ 1-ლ მაისამდე ცხენის ხარჯის შემოსატანი ვადაო, მაგრამ თავსჯდომარის წინადადებით კრებამ 1-ლი აპრილი დანიშნა, რომ შემდეგშიაც არ შეეჩეონ მედროგეები და მეპოეოსკეები უდროოდ ხარჯის შემოტანასაო.

კრება დაიშალა ღამის $9^1/_2$ საათზე.

დაბა ლ სოფელი

(მოწერილი ამბავი)

ხაშური. არც ხაშური ჩამოურჩა სხვა პატარა ქალაქ დაბებს საქველმოქმედო საქმეებში მონაწილეობის მიღებით და ამანაც მოინდომა სხვის წაბაძვით დაზიანებულთა და დაზარალებულთა დახმარება. უმეტესი ნაწილი აქაურ მცხოვრებლებისა თითქმის სულ რკინის გზაზედ მოსამსახურე და მომუშაე ხალხია. ამათ შორის არა ერთი და ორი მისდევს კეთილ საქმეს, კეთილ განზრახულებათა და ფიზიკურ ძალით მოქმედებს გარდა მოქმედობენ აგრეთვე ჭკუა-გონებითაც. აი ამ მოსამსახურეთა შორის კარგა ხანია აღიძრა სურვილი წინამძღვრითნა-ფიერ-ეკ. ამ მიზეზენიან ჩემთვის ჭკეანად ვიჯდეო,—გიპასუხებსთ თავის გასამართლებლად.

პოლიცია მართალია წესიერების და საფარველად კარგი იარაღია, მაგრამ ეინ არ ეიცით, რომ პოლიციურის წესით ბოროტების ძირ-ფესვეანად ამოფხვრა სრულიად შეუძლებელია... სოფელიც თეითონ შეწუხებულია ამ უბედურებისა გამო. ცალკე თავის თავად რომ ავიღოთ ამ გვარად ჯაერის ამოყრა, როგორც ყველაში შემოულიათ, მეტად საზიზღარია. საზიზღარი ხასიათი და ფერი კიდეე იმიტომ მიხვეია ჯაერის ამოყრას, რომ ნამდვილს გზას გადასცილებია, სამართლის შემწეობით შეეძლებელი გამხდარა ეს ჯაერის ამოყრა...

15 თებერვალს ყრილობა იყო ს. ყვარელში მაზრის უფროსის თანადასწრებით და მხოლოდ ერთი საჩივარი ისმოდა სოფლის მხრით: მეცხვარე, მწყემი ხალხისაგან არის ეს უბედურობაო. მართლაც, რომ ამ შემთხვევაში სოფელი არა სტუფის. შინაურს ხალხს მწყემსები არ ეკარებიან და მწყემსებს შინაურები. სიკაფამენ. არ მირჩენენან ჩემთვის ჭკეანად ვიჯდეო,—გიპასუხებსთ თავის გასამართლებლად.

პოლიცია მართალია წესიერების და საფარველად კარგი იარაღია, მაგრამ ეინ არ ეიცით, რომ პოლიციურის წესით ბოროტების ძირ-ფესვეანად ამოფხვრა სრულიად შეუძლებელია... სოფელიც თეითონ შეწუხებულია ამ უბედურებისა გამო. ცალკე თავის თავად რომ ავიღოთ ამ გვარად ჯაერის ამოყრა, როგორც ყველაში შემოულიათ, მეტად საზიზღარია. საზიზღარი ხასიათი და ფერი კიდეე იმიტომ მიხვეია ჯაერის ამოყრას, რომ ნამდვილს გზას გადასცილებია, სამართლის შემწეობით შეეძლებელი გამხდარა ეს ჯაერის ამოყრა...

15 თებერვალს ყრილობა იყო ს. ყვარელში მაზრის უფროსის თანადასწრებით და მხოლოდ ერთი საჩივარი ისმოდა სოფლის მხრით: მეცხვარე, მწყემი ხალხისაგან არის ეს უბედურობაო. მართლაც, რომ ამ შემთხვევაში სოფელი არა სტუფის. შინაურს ხალხს მწყემსები არ ეკარებიან და მწყემსებს შინაურები. სიკარის დამწეარ სკოლის დახმარებისა და მოინდომეს წარმოდგენის გამართვა. ყველა სიხარულითა და გულ-მოდგინეენ მიეგება ამ განზრახვას, ყველა მონაწილე ახალგაზდა კაცი მუყაითად შეუდგა ნაკარი მოვალეობის პირნათლად აღსრულებას, მაგრამ განზრახვამ და სურვილმა დღეეანდლამდის დაიგვიანა სხვა-და-სხვა დამბარკლეებელ მიზეზების გამო. ხაშურს გარდა, თვით დაბა-სურამშიაც-კი ვერ მოიპოვეს სცენის მოყვარეთ ამისთანა ფართო და თავისუფალი სადგური, სადაც შესძლებოდთ წარმოდგენის გამართვა. ამ მიზეზს დაერთო კიდეე ქალთგან მონაწილეობის მიუღებლობა. საუბედუროდ აქ ისეე ისე ტრიალობს აზრი, რომ ქალისთვის სცენაზედ გამოსვლა სათაკ�.ოა.

მოთავეემ წარმოდგენისამ ბ-ნმა ი. ფ—იამ, რომელმაც მიიღო ყველაზედ უმეტესი შრომა და მონაწილეობა ამ წარმოდგენაში, როგორც იყო, მიაღებინა მონაწილეობა ქალებსაც და ამ სახით ოთხ შაბათს, თებერვლის 27-ს გაიმართა ქართული წარმოდგენა ხაშურში ზემოხსენებულს სასწავლებლის სასარგებლოდ. ითამაშეს ა. ცაგარლის სამ-მოქმედებიანი კომედია „რაც გინახავს ეიღარ ნახავ.“ მონაწილეობას იღებდნენ ქ-ნი მ. ფანცულაიასი, ე. ფანცულაიასი და ქ-ნი კაკაბაძისა, ბ-ნნი ი. ფანცულაია, ვ. ყიფიანი, გ. გელიკურაშვილი, ვ. მაისურაძე, ნ. სიდომონიძე, დ. სამხარაძე, ია ფანიეეი და ი. სვანიძე. წარმოდგენამ ჩინებულად ჩაიარა, ხალხი საკმაოდ დაესწრო და დაკმაყოფილდა ძოთამაშენი გულ-უბეის ტაშის კერით. განსაკუთრებით დიდი მადლობის ღირსია მ. ფანცულაიასი, რომელმაც თავის სცენაზე გამოსვლით დიდად ასიამოვნა ხალხი და იმედია, რომ ეს ქ-ნი კელავაც მიიღებს მონაწილეობას ლ. მიო. ღოდ დაავალებს და გაუწევს სამსახურს, როგორც. საქველ. მოქმედო საქმეს აგრეთვე საზოგადოებას. არ შეგეიძლიან უყურადღებოდ დაესტოვოთ და არ გამოკუცხადოთ მადლობა აგრეთვე ეკ. ფანცულაიასას და ბ-ნ კაკაბაძისას, რომელთაც არა ნაკლები ყურადღება მიიქციეს საზოგადოებისა.

შემოსავალი იყო სულ ხუთი თუმანი (50 მან.) აქედან დაიხარჯა: მეზურნეებს—9 მან., პარიკმახერს 4 მან. სცენის გასამართი—8 მან. და წერილმანი ხარჯი—8 მან. 96 კაპ. სულ ხარჯი—29 მან. 96 კაპ. დარჩა ნაღდი—20 მან. 4 კაპ. რომელიც გადაეცა რკინის გზის სადგურის ექიმს დანიშნულებისამებრ გასავზავნად.

X.

საბაბაშიო. (ქართლი) ხაშურსა და ბორჯომს შუა წრეულს რკინის გზა უნდა გაკეთდეს. ამ სასიამოვნო ხმამ გაახარა აქაური მუშა ხალხი. ხსენებულ გზის გაკეთება სხვათა შორის გამოიწვევა შემდეგმა გარემოებამ: მოგეხსენებათ, რომ შარშან ივლისისა და აგვისტოს თთვეებში მდ. მტკვრის მარჯვენე მხარეს, ციცხოშეილების ტყეში, ეიღაც ბოროტმა კაცმა განგგე ცეცხლი გააჩინა, აღარ გააქრო და სახლში გამოიპარა. ღამე ქარი ამოვარდა, ცეცხლი გაძლიერდა, მოედო არე-მარეს და დიდი მთა-ტყენი გადასწვა. რადგანაც ამ დროს ცხელი აღმოსავლეთის ქარი ჰქროდა, ცეცხლი დასავლეთის მხარესკენ მიდიოდა და ამ სახით ორის კვირის განმავლობაში ბორჯომის მთაშიც გადეიდა, სადაც ბევრი ფიჭვნარი და ნაძვნარი ხეობანი დაწვა და გაიარა.

ცეცხლის გასაქრობად ჯარი და მთელი გორის მაზრის გლეხობა იყო გარეკილი, მაგრამ იმათ ვერ შეიძლეს აღგზნებულის ცეცხლის შეყენება, ეიდრე დიდი წვიმა არ მოეიდა და ქარი არ ჩავარდა. ცეცხლის ქრობის დროს ბევრი ეიქკაკი დაიწვა და დაიკარგა.. ასე რომ ეიღაც არამის კაცის მეოხებით ამ ცეცხლმა შარშან დიდი ზარალი მოიტანა. მაშინდელი დამწეარი ადგილები ძალიან ბევრია ბორჯომის მთაში. ცეცხლის შემდეგ ბევრი ჩ-ტეკ გაბმა, გაფუჭდა. ამ ხეტყეს ამ ჟამად უკეე ჭაჭრიან, აგროვებენ ერთის ადგილას და გამოსატანად ამზადებენ. ამის გამო დღეს აქ გაბურებული მუშაობაა. მუშა კაცი დღეში მანეთსა და ექვს აბაზს იღებს ნაღდად და არაეის არაფერი ეკარგება. მხოლოდ ამ სასარგებლო საქმეს ერთი ფათერაკიც მოსდეეს, მუშაობის დროს ბევრი მუშა-კაცი კვდება. ესთქვათ, ცულიანი მუშა მიადგა გამმპარს ხეს მართლე-კი იმას მოითხოვს, რომ მწყემსებმა თავის სამწყემსო სოფლის გარეთ უნდა ასაზრდოონ, აღონ მეგატონისაგან იჯარით ტყეები, როგორც ფშაველები და თუშები სჩადიან.. ფშაველი ერთის კვირის საეალზე გამოჰრეკავს თავის საქონელს მთიდამ ბარად გამოსაკვებად და ბარეულს მწყემსებს-კი ვერ მოუხერხებიათ ათს ეერსზე გაეკილონ სამწყემსო თავის სოფელს, რადგან ჩიჩიაკ უნდათ და ბაბაკ.

**

ეს ხომ ესრეა; მაგრამ ერთს სასიამოვნო ამბავსაც შეეწინაშეეთ კახეთში: ეს ამბავი ისეთის იერისაა, რომლისა გამოც ჩვენ შეგვიძლიან ეიქონოთ იმედიანი აზრი ჩვენის მდაბიო ხალხის მომავალის შესახებ, ხოლო უნდა-კი ესთვათ წინადვე, რომ ჩვენს ხალხს თავის-თავად არაფერი საქმის დაწყება არ შეუძლიან და, თუ გამოუჩნდა მოთავეე, გაგიხარიან, როგორც თხას ცხეარი, ხალხი იმ კაცს გაჰყეება. ეს ამბავი, რასაკვირველია, არ არის კარგი, მიუდგომელად რომ ეიფიქროთ, მაგრამ მაინც კარგია მამთლე-ეკ. ეს ამბავი ეს-ეს ეიმ ეიმ ეიმ

მოსაჭრელად; ხის ზემო ნაწილი კენწერო ხმელია უფრო, ვიდრე ძირი; ჭრის დროს კენწერო ტყდება ხშირად, ძარა ბაკურით მოდის მაღლიდგან, ეცემა მუშას და ჰკლავს. ამ ნაირის შემთხვევით ოთხი-ხუთი კაცი უკვე მომკედარა, როგორც გვითხრეს; როდესაც გამხრმარი ხე-ტყე მოგზადდება გამოსატანად, მერმე დამწეარს ადგილებს დათესენ და ხელახლად გაამენენენ ტყესა...

რკინის გზის გაკეთება განიზრახეს ხაშურსა და „ნვქეის“ მთის შუა, რომელიც ბორჯომის სიახლოვეს მდებარეობს. ამ საქმის აღსასრულებლად ბორჯომის ხეობა უკვე „გიპლანა“ და ალაგ-ალაგ კიდეეც კეთდება გზები. ამიტომაც ხსენებულს ხეობაში დღეს ისეა ეჯერობა და აღებ-მიცემობა გაჩაღებული, როგორც ამას წინად წითასა და ბელღეთში იყო სურამის გვირაბის კეთების დროს...

ახალი გზა, როგორც გავიგეთ, უნდა შეუერთონ ხაშურის რკინის გზის სადგურს. ჩვენის აზრით, უმჯობესი იქმნება, რომ ახალს გზას „ეარეარინოს“ სადგურს შეუერთებდნენ. პირველად იმიტომ, რომ აქედგან გზა ექესის ვერსით მოკლე იქნება, ხარჯი ცოტა მოუეა მკეთებელსა და მეორეც ის კარგი ნაფუზეარი სახნავი მიწები აღარ გაიჭრება, რომლებიც ხაშურსა და ქვიშხეთს შუა მდებარეობს, თუმცა, რასაკვირველია, პატრონები რიგიანს ფასს მიიღებენ თავის მიწებში. ამას გარდა ცალკერი ადგილებიც გამოტანილის ხე ტყის დასაწყობად ბეერია ხსენებულს სადგურს ახლო.

საბაშიოელი

ნარკვევი

(ეურნალ-გაზეთიდან)

იუო დრო, როცა თავადი მეშჩერსკი დიდის თავ-განწირვით და გულმოდგინეობით ებრძოდა და ეწინააღმდეგებოდა იმ სწავლას, რომელსაც დარვინს მიაწერენ, რომ თითქო ადამიანი მაიმუნთა შთამოტავალი იუოს. დღეს ვხედავთ, რომ იგივე თავადი ადამიანთა შესახებ უფრო საშინელის აზრისაა, ვინემ დარვინი. მეშჩერსკის აზრით ადამიანი არა თუ მხეცია, არამედ მხეცზედაც უსაშინელესი არსებაა.

მიპოვეი ისეთი მსეცი—ლდაბეს ეს ასარებული თავადი—რომ გაეხარდეს თავის ნაგნობის, თავის მეგობრის, თავის მოძმის თავისესეე მსგავსი მსეცის უბედურება. ეერ იპოვით ასეთს მსეცს.

ამიტომაცაა, რომ როცა რომელსაც წიგნს ვნახავ ამ სათაურით: „კაცი ნადირია“, მხოლოდ ამ იმედით გადავშლი წასაკითხად, რათა გავიგო, რით ამტკიცებს, რა სიბეთი მოჭეავს ავტორს იმისი, რომ კაცი მხოლოდ ნადირია და არა ნადირზე უარესი და უსაშინელესი.

ასეთი უნუგეშო აზრის ადამიანთა შესახებ ჯერ არც ერთი კაცთა მოძულე არა ყოფილა და, როგორც ჭეიდავთ, მეშჩერსკიმ ასე მოულოდნელად ასეთი დიდი ნახტომი ჭქმნა და არაფერი-კი არ იფრძოდ.

**

მეშჩერსკის ნახტომზე უფრო ახირებული ამბავი თუ გინდათ, ერთს საწყალს მანეთიანს მოსვლია, როგორც გაზეთი „С.-Петербургскія Вѣдомости“ მოგვითხრობს.

კიდეც ბ—მა პეტერბურგის ოდქის სასამართლოში სიბეთის ასლის მისაღებად ერთი მანეთი წარადგინა. მაგრამ, რადგან კანონისამებრ სასწლის სამართლის სექმეში ასლისათვის ფფდი არეკის არ გამოურთმეკეს, ამიტომ ოდქის სასამართლოდამ ეს ფფდი ბ—ს მოსკოვში გაუგზავნეს. ფოსტამ გაგზავნის ხარჯად 8 კაპ. ადგილ და დანარჩენი 92 კაპ. მატრონასთვის უნდა ჩაეპარებინათ. სუბუდურად ბ—ი მოსკოვში ეერ ამოეკეს და 92 კაპ. კიდეე გამორიცხეს ფოსტის ხარჯი და 86 კაპ. ტეერში გაგზავნეს, სადაც ბ—ი წასულიეო. ეერც ტეერში ამოეკეს ეს კაცი, რადგან ამ ფფდის მისვლამდე პეტერბურგს გამგზავრებულიეო. რასკვირველია, ფფდიც პეტერბურგს გაჭეგზავნეს და, რადგან თქმა უნდა ფოსტის ხარჯი კიდეე გამორიცხეს. ამ ნაირად პეტერბურგში მსოლოდ 72 კაპ. მიეიდა. ადამიანს, რომ ბ—ი პეტერბურგიდამ ხარკოვში წასულიეო. გამორიცხეს კიდეე 8 კაპ. და დანარჩენი გაგზავნეს ხარკოვს, შემდეგ ხარკოვიდამ მოსკოვს, მოსკოვიდამ ტეერში, ტეერიდამ ისეე პეტერბურგს. ერთი სიტე�ეთ ეს უბედური მანეთი იმ დრამდე ადგილადაწეროვადეს იქითა-ბქეთ, სანამ გაგზავნგამოგზავნის ხარჯით კაპეიეს დადგებოდა. მაშინ-კი საკუბერნიო საზანს მიაბარეს შესანახად.

მართალია ამ ბედ-კრული მანეთიანის თავ-გადასავალი ახირებულია და ძნელად დასაჯერებელი, მაგრამ სიმართლეს მოკლებულიკი არ არის, რადგან ყოველივე ეს ისე მომხდარა, როგორც კანცელარიის რიგი და წესი მოითხოვს.

**

ასეთივე ულაზეოა მოკლებულია ორც ბოლგარიის მოსწავლე ახალგაზდობა ყოფილა. დიდებმის მაგალითს პატარა მოწაფეებიც ჰბაძავენ და ისინიც მოახდენენ თურმე ხან-და-ხან სასწავლებლის საქმეთა გამო არეულებასა და უწესობას. ამის შესახებ სოფელი კორესპონდენტი აი რასა სწერს „Славянскія Извѣстія“-ში:

ბდოვდანაში ხმა გავარდა, რომ იქაური გიმნაზიის მასწავლებელი ეედჩეკი ულმერთოებას ჭქადგენს გიმნაზიეში. ადგილობრივი მკვიდრნი ამ ამბავმა ისე აღელვა და აშფოთა, რომ სანამ გიმნაზიის დირექტორი ნეა-რთოვს მიეღებდ ეედჩეკის დათხოვნასს, ერთ-ერთ ერთი უბედურება არ დატრაბდა. მაგრამ ეედჩეკის სამსახურიდამ გამორიცხვამ მეორე ასადი უსამოვნება დაჭბადა. გიმნაზიის შეგირდები აჯანყდნენ ამ ამბის გამო და საქმე იქამდე მიეყანეს, რომ თავიანთი დირექტორი ეკლესიეს. თავ-გასულ მოწაფეთა დასამშვიდებლად მოდიცილეკენი მოიწვიეს, რასაც შედეგად ის მოჭეავ, რომ ორეკე მხრით მრავალი დაიჭრა და დასახიჩრდა... შეგირდთა უმეტესი ნაწილი დატეეეეეს, სოდო ეედჩეკი ბდოვდანიდამ ასსეოვაში იქმნა გაგზავნილი.

უცხოეთი

გერმანია. გერმანიის მდგომარეობა ამ ქამად მეტის-მეტად გამოურკეეეელია; არაეინ არ იცის გერმანიაში, რა მოხდება ხვალ და რა მოეედის ქვეყანასს ახლო მომავალში. ასეთი გამოურკეეელობა უფრო იმ უსიამოვნობის ბრალია, რომელიც გერმანიასა და საფრანგეთს შორის ჩამოეარდა ამ ბოლოს დროს. ამბობენ, რომ ეითომ ეხლანდელი კანცლერი კაპრიეი დიდხანს ეეღარ დარჩება თავის ადგილზეო და იმპერატორ ეილჰელმს უნდა კეღა ბისმარკი მოიწეიოს კანცლერადაო. ეილჰელმიეე კარგად ექცეეა ამ უკანასკნელს დროს ბისმარკსა და 92 კაპ. კიდეე გამორიცხეს ფოსტის ხარჯი და 86 კაპ. ტეერშა გაგზავნეს, სადაც ბ—ი წასულიეო. ეერც ტეერში ამოეკეს ეს კაცი, რადგან ამ ფფდის მისვლამდე პეტერბურგს გამგზავრებულიეო. რასკვირველია, ფფდიც პეტერბურგს გაჭეგზავნეს და, რადგან თქმა უნდა ფოსტის ხარჯი კიდეე გამორიცხეს. ამ ნაირად პეტერბურგში მსოლოდ 72 კაპ. მიეიდა. ადამიანს, რომ ბ—ი პეტერბურგიდამ ხარკოვში წასულიეო. გამორიცხეს კიდეე 8 კაპ. და დანარჩენი გაგზავნეს ხარკოვს, შემდეგ ხარკოვიდამ მოსკოვს, მოსკოვიდამ ტეერში, ტეერიდამ ისეე პეტერბურგს. ერთი სიტეკეთ ეს უბედური მანეთი იმ დრამდე ადგილადაწეროვადეს იქითა-ბქეთ, სანამ გაგზავნგამოგზავნის ხარჯით კაპეიეს დადგებოდა. მაშინ-კი საკუბერნიო საზანს მიაბარეს შესანახად.

მართალია ამ ბედ-კრული მანეთიანის თავ-გადასავალი ახირებულია და ძნელად დასაჯერებელი, მაგრამ სიმართლეს მოკლებულიკი არ არის, რადგან ყოველივე ეს ისე მომხდარა, როგორც კანცელარიის რიგი და წესი მოითხოვს.

**

ასეთივე ულაზეოა მოკლებულია ორც ბოლგარიის მოსწავლე ახალგაზდობა ყოფილა. დიდებმის მაგალითს პატარა მოწაფეებიც ჰბაძავენ და ისინიც მოახდენენ თურმე ხან-და-ხან სასწავლებლის საქმეთა გამო არეულებასა და უწესობას. ამის შესახებ სოფელი კორესპონდენტი აი რასა სწერს „Славянскія Извѣстія“-ში:

ბდოვდანაში ხმა გავარდა, რომ იქაური გიმნაზიის მასწავლებელი ეედჩეკი ულმერთოებას ჭქადგენს გიმნაზიეში. ადგილობრივი მკვიდრნი ამ ამბავმა ისე აღელვა და აშფოთა, რომ სანამ გიმნაზიის დირექტორი ნეა-რთოვს მიეღებდ ეედჩეკის დათხოვნასს, ერთ-ერთ ერთი უბედურება არ დატრაბდა. მაგრამ ეედჩეკის სამსახურიდამ გამორიცხვამ მეორე ასადი უსამოვნება დაჭბადა. გიმნაზიის შეგირდები აჯანყდნენ ამ ამბის გამო და საქმე იქამდე მიეყანეს, რომ თავიანთი დირექტორი ეკლესიეს. თავ-გასულ მოწაფეთა დასამშვიდებლად მოდიცილეკენი მოიწეიეს, რასაც შედეგად ის მოჭეავ, რომ ორეკე მხრით მრავალი დაიჭრა და დასახიჩრდა... შეგირდთა უმეტესი ნაწილი დატეეეეეს, სოდო ეედჩეკი ბდოვდანიდამ ასსეოვაში იქმნა გაგზავნილი.

საფრანგეთი

საფრანგეთი. მოთხრობა-რომანების მწერალს, გიუ-დე-მოპასანს ახლა თაეისი თავი პიესის დეწერაში უცდია და, როგორც ანბობენ გაზეთები, მისი პირეელი პიესა ძალიან მოსწონებია პარიჟის საზოგადოებასა და ძეერელობას. პირეელ წარმოდგენას დასწრებიან გამოცდილი კრიტიკოსები, რომელთაც ადეილად არა მოეწონებათ-რა და იმათაც-კი ისე მოსწონებიათ, რომ ცრემლი ეერ შეუმაგრებიათ. ერთის სიტყეით, პიესას დიდად უმოქმედნია საზოგადოებაზე. მისი შინაარსი სადა და მარტეია, ისეთი ამბაეია, რომელიც ხშირია საფრანგეთში და მეტადრე პარიჟში, მაგრამ ეს შინაარსი ისეთის თანდათანობით და სიცხადით ეხატება კაცს თვალწინ, რომ თეატრში მყოფი ძალა-უნებურად სმენად უნდა გადაიქცეს, რათა არა გამოეპაროს-რა მოქმედთა სიტყეა-პასუხისაო. პიესას ეწოდება „მიუზოტტი“ და მისი შინაარსი მოკლედ ასეთია. ყმაწეილი კაცი და უკვე საკმაოდ სახელ-განთქმული მხატეარი, სახელად ანნი, სცხოერობს სამის წლის განმაელობაში ყმაწეილ ქალ მიუზოტთან, რომელიც წინად ამ მხატეართან დადიოდა და ხატეაში ნიმუშის მაგიერობას უწეედა. მიდის ხანი და ანნი გაიცნობს ერთის თაეის მეგობრის სახლობას, როცა მოეწონება და შეუყეარდება ამ თაეის და ქალბერტა. რა უნდა ჰქნას მიუზოტმა? არაეითარი ნება არა აქეს, რომ ხელი შეუშლოს თაეის საყეარელის კაცის ბედნიერებას. მიუზოტი კარგად ჭკრძნობს, რომ ეერ მოსთხოეს ანნს, სპასტიო ლეგიონის ორდენით დაჯილდოებულს და სახელ-განთქმულს მხატეარს, მე უნდა შეგრთო უთუოდაო. ანნი აუხსნის მაზოტს, რომ ჩვენ უნდა გავშორდეთ ახლა-კი ერთმანერთს, რადგან კარგის ოჯახის ქალი მიყეარსო. მიუზოტი მორჩილებით ასრულებს მის სურეილს, თუმცა-კი დიდად უყეარდა და უყეარს დღესაც. მხატეარი აძლეეს მიუზოტს იმდენს, რომ ქალს ეყოფა საცხოერებლადაც, ვიდრე ცოცხალი იქნება. ამაზე მეტი რაღა მოსთხოეს? მცირე ხნის შემდეგ ინიშნება ქორწილი და პირეელი მოქმედება იწყება მითი, რომ ახალი ჯეარ-დაწერილნი, ანნი და ქალბერტა, თაეიანთ ნათესაეებითურთ ლხინსა და მეჯლისში არიან. ამ დროს უცბად მოდის წერილი ანნის ბიძის მარტინელის სახელობაზედ და ზედ აწერია: ძალიან საჭიროაო. მარტინელი გახსნის წერილს, წაიკითხავს და დიდად აღელდება. შემდეგ წერილს წაკითხებს ქალბერტას ძმას. წერილი მკურნალის მოწერილია. მკურნალი იწერება: ამ დღეებში მიუზოტს მიეცა ეაკანშეილი, ეაკი კარგადაა და მშეენერი ყმაწე

-ი არის, მაგრამ თეითონ დედა სიკედილის პირზეა. უნდა ნახეა ანნისა, რომ იმას ჩაბაროს თაეის შეილის ბედიო. კაცობრიობის გულისთეის მობრძანდით და დაამშეიდეთ მომაკედაეიო. ანნი შეიტყობს ამ ამბაეს და მიეშერება თაეის პირველი საყეარელთან. მამა ჯეარ-დაწერილის ქალისა და სხეა ნათესაეები, რომელთაც არ იციან, რაშია საქმე, დიდად უკეირთ სიძის უცბად წასელა სახლიდამ და ეერ გაუგეიათ, რა ამბაეია იმათ თაეს ბიძაშა და ცოლის ძმამ-კი იციან ყოველიეე, მაგრამ ეერ გაუშეელიათ სირცხეილით ანნის ამბაეი.

მეორე მოქმედებაში ანნი მომაკედაეთან არის. მიუზოტი მისუსტებულია, მაგრამ თმა-დაეარცხნილი, კარგად მორთული და სუფთად ჩაცმული წეევს ლოგინად. ანნის მისელამდე ეიგებთ მის გაპირეებას და სასოწარკეეთილებას. მიუზოტი ელის ანნს, მაგრამ რაკი ჰხედაეს, რომ იგეიანებს, ტირის და მიბინარდება. გაჩნდება ანნი სწორედ ისეეე ჩაცმული, როგორც საქორწილო მეჯლისში იყო. მიუზოტი, თითქო მოცოცხლდაო, სიხარულით აღტაცებული, ეხვეეა ანნს. ანნის გაპირეება დიდია. აქ ეალერსება ქალი, რომელსაც ცალი ფეხი სამარეში უდგია, რომელსაც გაგიქეთით უყეარს და რომელიც დედაა მისის შეილისა, ხოლო იქ დასტოეა პატარძალი, რომელიც თავად უყეარს. ანნი თაეის ბედნიერებას იეიწყებს ამ დროს და მის გულში ჩნდება ძლიერი გრძნობა ადამიანობისა და შეილის სიყეარულისა. ყმაწეილი კაცი აძლეეს პიროობას მომაკედეაეს ქალს, ჩემთან წაეიყეან ჩემს შეილს და შეეხეეწეები ჩემს ცოლს, რომ შეიყეაროსო. საწყალი მიუზოტი დიდად გახარებულია და კედეში ბედნიერი.

მესამე მოქმედებაში სიმამრი და მისი და იგებენ ყოველსაეე და იმათს ჯეარობა გულის-წყრომას სამზღვარი აღარა აქეს. თხოულობენ კიდეც, რომ ეხლაეე განექორწილოს ჩვენს ქალსაო. ბიძა ანნისა და ცოლის ძმა ბეერს ეხეეწებიან მოხუცებულებს, რომ აპატიონ ანნს მისი საქციელი, რომ იმას სიმისო ბრალი არა აქეს-რაო, მაგრამ ისინი მაინც თაეისას არ იშლიან. მოდის ამ დროს ანნიცა. მეტი რა ლინეა, ანნი თანახმაა, რითაც-კი შეუძლიან, ყველაფრით დაკმაყოფილოს გაბრაზებულნი მ მობელნი თაეის ცოლისა. მაგრამ ამასთანავე სთხოეს, ნება მომეკეთ ერთხელ კიდეე ენახო ჩემი ცოლი და ამისაგან გავეგონო, თუ აღარ ეუნდიეარ ქმრადაო. ანნი ჰნახავს ქალბერტას და ისეთის მკეერ-მეტყეელებით და გულმტკივნეულობით იკავს და იფარაეს თაეის პაწაწინა შეილს, რომ ქმრის გულ-ნიერობა გადაეედეს ცოლსაც, რომელიც ამბობს, ქვეყანას ყურს არ დაეუგდებ, ეი შეილს მაგ შენს პაწაწკინტელას და გაეუშეე დედობასაო. ამით თაედება ეს ახალი პიესა გიუდე-მოპასანისა.

წვრილი ამბები

კაცობრიობას უკბილობა და უთმობა მოეელის. ეჯარდ დრეკსონი წ�სწარმეტეკეკლობს, რომ ბიოლოგთა მოსაზრება ასრულდება და კაცობრიობა უთმო და უკბილო არსებად გადაქცეკეო. საკმელთა კეთების წესი იქნამდე განკეთარდება, ამ სასრულამდე მაკა, რომ ბნელი საკნარო ადარ იქნება. ის ეკნება მხოლოდ ჯარის კაცებს, რომელნიც სხვა-ზე უფრო ჯარჯიშებენ ბნელებს სხვადა-სხვა მაკარი საკმელთა ლეკნკაში. გამოცდილება ამტკიცებს, რომ ის საკმელი, რომლის დალეკნაზე ბნელი თითქმის არც-კაი საკნარო, უფრო მარკენელია ჯანსაა და საცოცხლის ხანგრძლეგობისთვის, ვინემ ძნელად დასაკეკნი საკმელი. იმ ხანში, სანამ უკბილო ლრმილები კაცობრიობის საერთო კეთილებს გასდებოდეს, ბნელი არავისთვის არ იქნება საკნარო. რასაკვირველია, ხანდა-ხან ბნელიანი ადამიანებიც გამოჩნდებიან, მაგრამ ესენი თავის თავს მასხარებად ჩასთვლიან და ამ დრმილებში ჩაჩხარეულს უსარგებლო ძელებს დაუყენებენ მოაშორებენ თავიდამ. ხოდო ამით, ვისაც სრულიად სალი და კარგი

ეროვნული ბიბლიოთეკა

კბილები გამოაჩნდება, როგორც იშვიათ-ობა და უცნაურს რასმეს, ს